

P508861

Belgaphil 9

Verschijnt driemaandelijks in januari - april - juli - oktober

- 3 - Woord van de Voorzitter • 4 - Prinses Joséphine-Charlotte, uitgifte van 14 maart 1953
- 11 - Krakau - een uitstap meer dan waard (5de en laatste deel)
  - 14 - Bartolomeu Dias en de Mosselbaai • 17 - In Memoriam
  - 18 - De Post in Brussel voor de postzegels verschenen • 22 - Agenda

Antwerpfilea

FNIP

Internationale Postzegel- en Muntenbeurs

5 & 6 april 2008

antwerp expo

Jan van Rijswijcklaan 191
2020 Antwerpen

Zaterdag van 10u00 tot 18u00

Zondag van 10u00 tot 16u00

Toegangsprijs: € 3.00

FNIP VZW BOEKENBERGLEI 181-3 BE-2100 DEURNE

www.fnip.be - info@fnip.be - tel.: +32(0)486 96 22 85 - fax: +32(0)3 233 89 70

In samenwerking met FNIP bieden wij onze lezers gratis toegang aan:

Geef deze bon af aan de ingang voor gratis toegang op zaterdag 5 april of zondag 6 april 2008

naam: .....

adres: .....

.....

.....

COLOFON

Voorzitter

Eddy Van Vaeck
Longtinstraat, 44
B-1090 BRUSSEL
eddyvanvaeck@scarlet.be
+32 2 423 23 22

Secretaris

Constant Kockelbergh
Avenue des Cerisiers, 21
1330 RIXENSART

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel@skynet.be
n° rekening "Landsbond"
210-0583900-12
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Robert Duhamel
Michel Fizez
Jozef Ghys
Serge Havaux
Constant Kockelbergh
Bernard Péters
Bruno Stes

Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Serge Havaux
Constant Kockelbergh
Bernard Péters
Marcel Van der Mullen

Oplage

12 000 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van
K.L.B.P.

€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil n° 10 verschijnt
op 30 april 2008.

Om onder de beste voor-
waarden gepubliceerd te
worden dienen uw teksten
en mededelingen uiterlijk
op 3 maart 2008 toe te
komen op de redactie:

Redactie Belgaphil,
p/a Ivan Van Damme
Vijverstraat 19
B-9881 Bellem
E-mail: naviemmadnav@
skynet.be

Verantwoordelijkheid

Iedere auteur blijft steeds
verantwoordelijk voor de
inhoud van zijn artikel.

Woord van de Voorzitter

Eddy Van Vaeck - Nationale Voorzitter van de K.L.B.P.

Bij het begin van dit nieuwe jaar zou ik graag aan alle lezers van onze Belgaphil de beste wensen willen overbrengen voor 2008. Moge dit jaar 2008 u alles brengen wat u verwacht, zowel in uw privéleven als op filateliegebied.

Tevens zou ik opnieuw alle medewerkers aan dit tijdschrift een welgemeend "dankjewel" willen toesturen, niet enkel in mijn persoonlijke naam, maar ook in naam van alle lezers.

Het voorbije jaar is niet altijd even gemakkelijk geweest en er dienden heel wat brandjes te worden geblust, maar toch hebben deze vrijwilligers de moed niet laten zakken en zijn zij erin geslaagd alle nummers tijdig in uw bus te krijgen.

Ook de auteurs van de artikels verdienen een welgemeend dankwoord. Toch willen wij hen vragen ons ook de komende maanden en jaren te blijven helpen aan interessante artikels. Onze lezers zijn u uiterst dankbaar voor de grote verscheidenheid aan artikels die we telkens weer kunnen ontdekken.

Ik hoor nu al leden zeggen: "Ja maar, er zijn nog altijd mensen die Belgaphil niet krijgen". Dat kan inderdaad wel zo zijn, maar laat één zaak klaar zijn: **ALLE LEDEN** van wie wij het adres doorgestuurd krijgen via uw vereniging, moeten Belgaphil ontvangen. Voorwaarde is natuurlijk dat het adres juist is en dat eventuele adreswijzigingen worden doorgegeven aan onze nationale penningmeester, die ook belast is met het adressenbestand.

Uiteraard kan men later, indien een nummer niet werd ontvangen en op vertoon van de lidmaatschapskaart van de **K.L.B.P.**, een exemplaar ophalen in het Huis van de Filatelie, Longtinstraat 44 in 1090 Brussel. Er worden **NOOIT** exemplaren nagestuurd! Laat dat duidelijk zijn.

Ondertussen zijn de organisatoren van LUXPHILA 2008, onze collega's uit de provincie Luxemburg, druk in de weer om alles op poten te zetten. Een recent bezoek aan de expohallen WEX in Marche-en-Famenne voor enkele weken, deed ons al wegdromen van wat we daar te zien zullen krijgen. Het wordt een fijne tentoonstelling.

Het bulletin nummer 1 is ondertussen bij alle aangesloten kringen ook in de bus gevallen.

Hier dienen we toch even te melden dat het zetduiveltje de collega's een loer heeft gedraaid, vooral in de Nederlandstalige teksten. Bij het samenbrengen van de teksten heeft betrokkene de niet-nageziene Nederlandse teksten genomen. Waarvoor onze excuses. Dit wordt rechtgezet, zoals het hoort, in bulletin nummer 2.

Mochten er intussen vragen zijn, kan en mag u die altijd stellen aan de organisatie of aan uw provinciaal bestuur. Zij helpen u graag verder.

En - hoewel het nog een ver toekomstbeeld is - de eerste voorbereidende vergaderingen voor *ANTVERPIA 2010* zijn al voorbij. De eerste brainstorming is reeds een feit. Maar meer hierover hoort u later wel.

Oh ja, nog even dit. Voor deelname aan onze nationale en vooral internationale tentoonstellingen kunt u altijd terecht bij onze commissarissen James Van der Linden en Jef Ghys. Zij helpen u graag verder in de ware wirwar van deze wereld. U weet ze te vinden op hun e-mailadres: respectievelijk james.vdl@skynet.be en jef.ghys@telent.be.

Prinses Joséphine

Uitgifte van

Inleiding

Deze uitgifte verscheen naar aanleiding van het huwelijk van prinses Joséphine-Charlotte met erfgroothertog Jan van Luxemburg. De serie postzegels werd verkocht ten voordele van het Rampenfonds van het Rode Kruis België als gevolg van de watersnood aan een deel van de Belgische kust en in de omgeving van Antwerpen begin februari.

1. De oplagen en hun kenmerken

De postzegels in vel

De postzegels werden verwezenlijkt naar een foto van prinses Joséphine-Charlotte, gemaakt door Robert Marchand. De zes zegels van de serie zijn gedrukt in rasterdiepdruk in vellen van 50 zegels. Ieder vel telt tien rijen van vijf zegels, die van elkaar verwijderd kunnen worden dank zij een tanding van 11,5. De serie werd in omloop gebracht op 14 maart 1953 en buiten gebruik gesteld op 1 oktober 1954. De zegels konden dus ongeveer anderhalf jaar worden gebruikt.

olijfgroen

bruin

wijnrood

rood

blauw

zwartgroen

Fig. 1

De serie met de zes zegelwaarden, gedrukt in het olijfgroen, het bruin, het wijnrood, het rood, het blauw en het zwartgroen.

- Charlotte

14 maart 1953

Jean Van Hingeland

De kenmerken

Het papier vertoont een mat voorkomen, zonder oplichtende glans, zonder luminescentie, en heeft een strogele crèmekleur. Het betreft hier niet-fosforescerend "mat" papier. De druk is tot stand gekomen met twee drukgangen: allereerst werd de grondkleur van de zegel aangebracht, daarna de twee rode kruisen in de wit gebleven vakjes. De gom is glanzend en geel.

De ongetande postzegels

Vanaf 1950 zijn de ongetande postzegels in ons land niet meer gegomd, ze hebben allemaal een volgnummer op de achterzijde van iedere zegel.

De Arabische cijfers zijn aangebracht in het zwart en zijn 6 mm hoog, de dikte van de tekens bedraagt 0,8 mm. De ongetande zegels zijn in dezelfde kleurnuances gedrukt als de getande zegels. Ze zijn niet geldig voor frankering, ze worden gratis aangeboden aan vooraanstaande politieke personen van het land. De oplage bedraagt 200 volledige series, maar in tegenstelling tot de getande zegels zijn ze gedrukt op fluorescerend papier dat azuurkleurig wit oplicht.

De randinscripties

In de linkervelrand vinden we de letter "S", het jaartal "1953" en het velnummer, dat bestaat uit zes cijfers over een afstand van 74 mm. Deze inscripties bevinden zich achtereenvolgens op de hoogte van zegel 16, 21, 26, ze zijn gedrukt in het zwart en in boekdruk. Deze randinscripties worden aangebracht vooraleer de zegels worden gedrukt, zie Fig. 3.

Fig. 2

Ongetande zegel voorzijde en achterzijde met nummer

16	17
21	22
26	27

Fig. 3: Randinscripties in boekdruk ter hoogte van nr. 21: richtkruis in het blauw, variëteit "wit voorhoofd".

Fig. 4 - onderste omlijsting misvormd en medaillon, "niet-geplaatste variëteit"

Fig 5 : vlek op linkerschouder

19

Fig 6 : schoonheidsvlekje links

12

Een richtkruis is geplaatst in de bovenrand, de onderrand en de zijrand van ieder vel, respectievelijk op gelijke hoogte met zegel nr. 3, 16, 21 en 48. De horizontale streep van het kruis meet 4 mm, de verticale streep bedraagt 3 mm. Deze kruisen worden tegelijk met de postzegels gedrukt in een kleur die identiek is aan die van de zegels.

De richtkruisen maken het mogelijk de vellen zo te centreren dat de twee rode kruisen in iedere afbeelding gedrukt kunnen worden.

De toevallige variëteiten

Fig. 7 - inhoud van een boekje met voorkeur aan het Nederlands, iedere zegel heeft een bovenrand of onderrand, waarop we een leus aantreffen ten gunste van het Rode Kruis en een rood kruis.

Voor de diverse zegels van de serie werd slechts één plaat gebruikt. Daarom bestaan er geen plaatnummers. We treffen toevallige variëteiten aan op de zegels van 4 en 5 fr.

Bij de zegel van 5 fr. kennen we eveneens de variëteit "vlek aan linkeromlijsting" ter hoogte van nummer 3. De variëteit die getoond wordt in Fig. 4 is niet opgenomen in de OBP.

B. De postzegels in boekjes

Op 14 maart 1953 verschenen ook twee postzegelboekjes met zegels "Prinses Joséphine-Charlotte", het ene met voorkeur aan het Frans, het andere met voorkeur aan het Nederlands, met een toeslag ten bate van het Rode Kruis België. Afmetingen: 14 x 10 cm, samenstelling: 8 postzegels van 2 fr. in twee rijen van vier, oplage 35.426 boekjes, verkoopprijs: 20 fr. De inhoud van ieder boekje bestaat uit een grijze kaft waarvan ieder luik reclame bevat, op de achterkant voor het toerisme in België, aan de binnenzijde links voor de CMB (Compagnie Maritime Belge) en rechts voor Sabena, met tweetalige teksten. Op de voorzijde van het boekje zien we een rood kruis.

De speciale enveloppe

Inleiding en algemene beschouwingen

De postauto, die de postadministratie zich in oktober 1952 had aangekocht, werd voor het eerst in gebruik genomen, onder de bescherming van het Rode Kruis België en van de genadige prinses Joséphine-Charlotte, op zaterdag 28 maart 1953 om 10 uur aan het De Brouckèreplein in Brussel en bleef er staan tot 18 uur. Tijdens een rondreis doorheen België, "propagandarondrit" genoemd, werden in de wagen als eerste de Rode Kruiszegels van het type prinses Joséphine-Charlotte in verpleegsters-uniform verkocht, alsook de maximumkaarten met dezelfde beeltenis en enveloppen met de complete serie. De opbrengst van deze rondreis was bestemd voor het hulpfonds voor de slachtoffers van de ramp.

Beschrijving

Deze speciale enveloppe, met als afmetingen: 16 x 11,5 cm, is gemaakt van heel dik, licht geelachtig papier. In het linkerdeel lezen we boven de tekst: "Emission des Timbres PRINCESSE JOSEPHINE-CHARLOTTE 1953" en onderaan: "Uitgifte van Postzegels PRINSES JOSEPHINE-CHARLOTTE 1953".

In het midden zien we een tekening van Jean Droit (1951), die een tempelier weergeeft met de rechterknie op de grond, met in de linkerhand een geheven zwaard en in de rechterhand een schild versierd met het embleem van het Rode Kruis. Alles is gedrukt in boekdruk in het bruin en overdrukt met een rood kruis, aangebracht in het rood of karmijn. Waarschijnlijk waren er twee oplagen.

Deze auto hield halt in Charleroi aan het Stationsplein op 4 april 1953, van 9.30 tot 14.15 uur. Als afstempling gebruikte men de datumstempel: "4.4.53.11 BUREAU DE POSTE AUTOMOBILE C", met bovendien een rechthoekige naamstempel die de zegels niet afstempelde. Van Charleroi reed de auto naar La Louvière, aan de "Drapeau Blanc", waar hij bleef staan van 15 tot 17.45 uur. Daar werd een soortgelijke datumstempel als in Charleroi gebruikt, maar met een gewijzigd uur.

De postauto gebruikte een type datumstempel met enkelvoudige cirkel van 24 mm doorsnede met de tekst "BUREAU DE POSTE AUTOMOBILE", aangevuld met een van de letters A, B of C,

Fig. 8 - CURIOSITEIT: boekje met rood kruis in twee geleidingen, geplaatst in het midden van de tweede bladzijde van het koftje waarop een reclamezin voor Sabena te lezen is.

Fig. 9: Speciale afstempeling van de postauto op 11 april 1953 om 11 uur, stempel B en naamstempel in een kastje "INONDATIONS 1953", versierd met twee rode kruisen.

Fig. 10 - datumstempels

Fig. 11 -† - Naamstempels als afstempeling

Fig. 12 - aangetekende brief, overgefrankeerd met 20 fr., verstuurd van Schaarbeek op 7 april 1953 naar Bazel in Zwitserland. Port van een brief voor een land dat tot de UPU behoort: 4 fr., aantekenrecht: 5 fr. Totaal voor de post vereist: 9 fr. De zegel van 4 fr. vertoont de variëteit "vlek op linkerschouder".

briefkaart naar het buitenland: 2,50 fr. + luchtpostrecht: 3 fr. per 5 gram = 5,50 fr.

de datum en het uur zijn weergegeven met Arabische cijfers en geplaatst volgens de horizontale diameter. In Vlaanderen was de gebruikte tekst "AUTOMOBIEL POSTKANTOOR", eveneens aangevuld met de letters A, B of C, terwijl we in Brussel de twee teksten terugvinden, zodat de tweetaligheid werd nagekomen.

Behalve de afstempeling werd ook een rechthoekig naamstempel als afstempeling aangebracht: 1,5 x 4 cm

2. De frankeringen

A. De bestemming van de waarden

Iedere postzegel van de serie heeft een heel specifieke bestemming. Zo hebben we volgens de tarieven van 15 december 1952:

- **0,80 fr.** - visitekaartje en prentbriefkaart met maximum vijf woorden,
- **1,20 fr.** - gewone briefkaart met binnenlandse bestemming,
- **2 fr.** - gewone brief van minder dan 50 g.
- **2,50 fr.** - briefkaart met bestemming in het buitenland,
- **4 fr.** - gewone brief van 50 tot 100 g of gewone brief naar het buitenland,
- **5 fr.** - aantekenrecht.

B. Poststukken gefrankeerd door de afzender en volgens de tarieven

Tegenwoordig vinden we veel poststukken waarvan de frankering niet overeenstemt met een tarief dat door de posterijen is bepaald. De afzender gebruikt naar zijn goeddunken alle zegels van een serie met een esthetische bedoeling of op basis van een andere motivering. ❀

Fig. 13 - briefkaart van 2,50 fr. met aanvullende frankering van 20 fr., per luchtpost verstuurd van Luik op 9 mei 1953 naar Oberhausen in Duitsland. Port vereist voor de post:

Fig. 14 - brief met frankering van 4 fr. (OBP 2 x nr. 914) over land verstuurd van Rixensart op 4 april 1953 naar Biel in Zwitserland. Port voor gewone brief naar het buitenland.

Fig. 15 - briefkaart gefrankeerd met 5,50 fr., verstuurd van Brussel naar de VSA. Briefkaart naar het buitenland: 2,50 fr. + 3 fr. luchtpostrecht per 5 gram.

Beste vrienden filatelisten

De provincie Luxemburg met haar wouden, haar everzwijnen en haar autosnelwegen die altijd hersteld worden, heeft het genoeg u uit te nodigen tot de nationale filatelische wedstrijdtenoonstelling die van 25 tot 28 september 2008 in Marche-en-Famenne wordt gehouden. De grootste provincie in oppervlakte is, zoals voor andere activiteiten, de kleinste wat het aantal filatelisten betreft. Dit heeft ons niet belet de uitdaging aan te nemen en onszelf te bewijzen.

Het is voor de eerste maal dat dit evenement in onze provincie wordt georganiseerd, waarbij sommigen onder u er onze aandacht op vestigen dat de afstand voor iedereen toch wel wat groot lijkt. Hierdoor krijg ik echt de indruk dat de "Famenne" erg afgelegd is. Om u van het tegenovergestelde te overtuigen, heb ik twee kleine opgaven uitgevoerd.

Eerst heb ik een cirkel getekend met Marche als middelpunt en met als uiterste punt het dorp waar ik woon. (Even opmerken dat ik in de provincie Luxemburg woon!). Binnen deze cirkel liggen onder andere Binche, Overijse, Leuven, Genk en Aken.

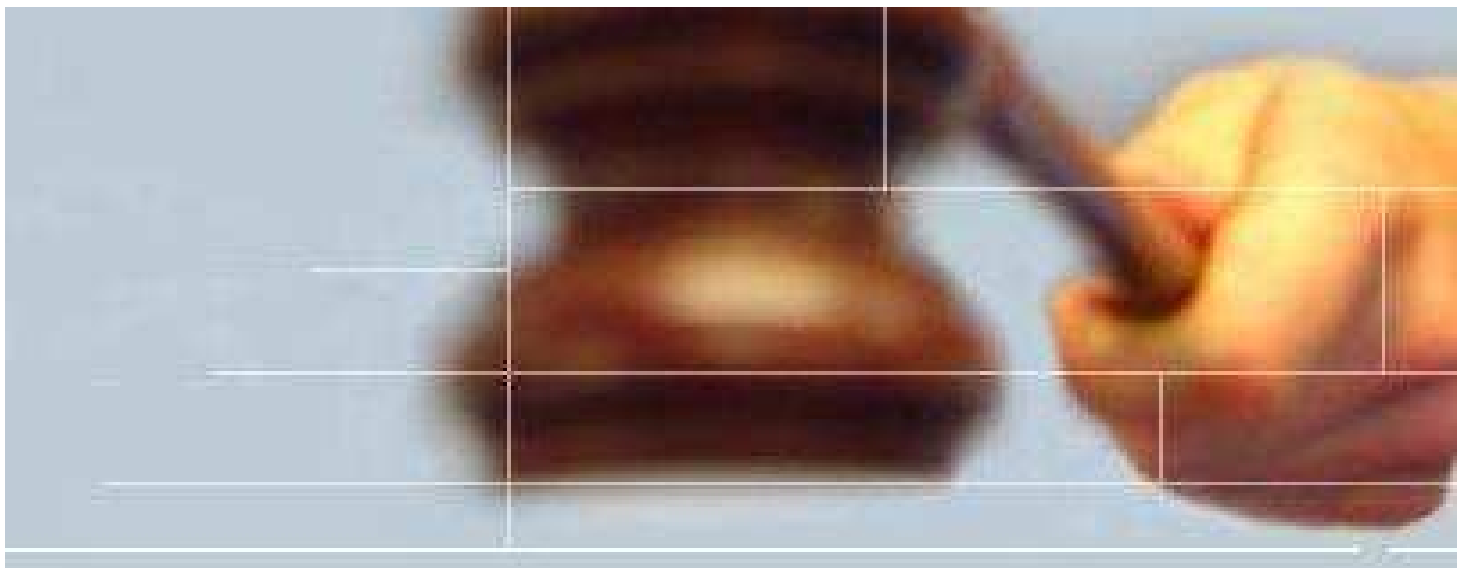
Een andere manier om u ertoe te bewegen ons te komen bezoeken is door een simulatie te maken van de reistij-

den met de auto. Hier volgen enkele cijfers: Brussel 1.16 u; Maaseik 1.29 u; Antwerpen 1.35 u; Brugge 2.23 u; De Panne 2.42 u. Voor onze vrienden uit het Groothertogdom Luxemburg, onze "guest stars" van de tentoonstelling, geeft dat: voor Schengen 1.48 u. Het station van Marloie, gelegen op een paar kilometer van de zaal, bevindt zich trouwens op de lijn Brussel-Luxemburg.

In ieder geval, "liefde kent geen grenzen". Op uren, noch op kilometers wordt er gekeken als we over filatelie praten. Dit voorwoord moet de openbare mening ervan overtuigen dat deze tentoonstelling de beste propaganda is voor onze hobby. Bovendien belooft de meteorologische dienst ons een echte "Indian summer". Wat zouden we nog meer verlangen?

Filatelie wordt door de meesten, nog altijd ten onrechte, beschouwd als een "oubollige hobby". Maar als een fervente verzamelaar de niet-ingewijde bij de hand neemt en bij de inhoud van de kaders toelichting verstrekt, verandert hun mening meestal totaal. Het is uw taak ons ervan te overtuigen dat de filatelie nog steeds in "optimale vorm" verkeert.

Francis KINARD, Provinciaal voorzitter Luxemburg

openbare postzegelveilingen

Veilingen

VAN OSSELAER

volgende veiling

zaterdag 17 mei 2008 om 13.00 uur

in zaal RUGGEHOF, Frans Van Dijkstraat 46, 2100 DEURNE BELGIE

kijkgelegenheid : vrijdag 16 mei van 17.00 tot 21.00 uur

zaterdag 17 mei van 9.00 tot 12.30 uur

WIJ VERKOPEN TEVENS UW COLLECTIE OF DOUBLETTEN
EN DAT VOLGENS DE BESTE VOORWAARDEN,
NEEM CONTACT OP !!!

veilingcatalogus online

www.vanosselaer.com

info@vanosselaer.com

Koolsveldlaan 39A – 2110 WIJNEGEM – BELGIE

 0032 3 354 48 88

Krakau - een uitstap meer dan waard (5de en laatste deel)

Filip Van der Haegen: Voorzitter K.L.B.P. West-Vlaanderen

Het grondplan

We verlaten de oude universiteitsgebouwen en consulteren het stadsplan. We bevinden ons dichtbij de "Planty", een groene zone die het volledige stadscentrum omringt. Hier stonden eens 4 km lange muren, 33 voet hoog en 8 voet dik, voorzien van 39 torens. In de 19de eeuw werd de omwalling afgebroken en tot groene wandelzone omgetoverd. Slechts één stadspoort bleef bewaard: de St.-Florianpoort uit 1307, die toegang verschaft tot de stad vanuit het noorden.

De St.-Florianpoort en een deel van de oude stadsmuur

Buiten de stadspoort bevindt zich een intact gebleven versterkte vesting uit 1498, de "Barbican"

Belgaphil

In de Florianstraat is een apotheekmuseum te bezoeken, alsook het geboortehuis en atelier van de hierboven aangehaalde schilder Jan Matejko, de meester van historische schilderijen. We trekken echter naar de dichtbijgelegen Janastraat, waar zich het Czartoryskimuseum bevindt, dat tevens het oudste museum van Polen is. Hier kunnen we schilderijen bewonderen uit de 16de tot de 19de eeuw. Naast een landschap van Rembrandt hebben we vooral oog voor de beeldschone *"Dame met de Hermelijn"* van Leonardo da Vinci. Het is het enige bekende werk van deze meester zonder geschilderde achtergrond, en het stelt Cecilia Gallerani voor, de maîtresse van Ludovico Sforza uit Milaan voor. In dit museum bevond zich ook een zelfportret van Rafael, maar het werd door een Gestapo-officier gestolen en is nog steeds zoek.

Het Szolayskimuseum daarentegen is gewijd aan de gotische schilder- en beeldhouwkunst. Topstuk is hier de *"Madonna van Kruslowa"*. Kruslowa is een nabijgelegen dorpje, waar een ware meester in de 15de eeuw een prachtig gepolychromeerd beeld van Maria sculpteerde.

We wandelen langs het oude stadstheater terug naar de groene stadsgordel en via de kerk van de dominicanen met haar typische puntgeveltjes trekken we weer het oude stadscentrum in.

Glasramen uit de 19de eeuw

en uit de 14de eeuw

De kerk van de franciscanen duikt voor ons op, met haar prachtige glas-in-loodramen uit de 19de eeuw, ontworpen door Stanislas Wyspianski. Een groot verschil met de 14de-eeuwse ramen met gebrandschilderd glas uit de Mariakathedraal, maar toch even indrukwekkend.

Langs het statige portaal van het Collegium Juridicum en de kleinere St.-Andreaskerk stappen we de Kanonicsastraat in. Hier bevindt zich het aartsbisschoppelijke paleis met dito museum, volgepropt met kerkelijke kunst. Je vindt er alles wat met Paus Johannes- Paulus II te maken heeft. Normaal ook, want hier heeft hij tenslotte ook gewoond.

We zijn terug aan de voet van de Wavelheuvel, het startpunt van onze stads rondgang. Krakau heeft een diepe indruk op ons gelaten. Geheel de Poolse geschiedenis is hier samengebundeld op enkele vierkante kilometer. Het

mag een wonder heten dat de stad tijdens Wereldoorlog II niet verwoest werd. De derde grootste stad van Polen is een bruisend cultureel centrum gebleven, precies zoals dit al 600 jaar geleden was. Tevreden maar doodvermoeid stappen we naar ons hotelletje terug. Een goede nachtrust is meer dan welkom en in onze dromen beleven we opnieuw het roemrijke verleden van deze prachtige stad.

Krakau, we komen zeker terug! ❧

Bronnen: reclamefolder Krakau (1974)
Kunstboek over Polen
Magazine Uit 2001
Catalogus Yvert & Tèllier

Wijziging voorverkopen 2008

15-03-2008 • Literatuur • Joodse gemeenschap in België

Plaats	Verantwoordelijke van de club
Hôtel de Ville à Wavre	Club Philatélique de Wavre - 260 Mr. Havrenne Hubert, Ruelle Bavay 8, 1390 Archennes

Bartolomeu Dias

Het was Bartolomeu Dias die als eerste Europeaan Kaap de Goede Hoop omzeilde. Voordien al had hij de westkusten van Afrika ontdekt, zoals Ghana (de Afrikaanse Goudkust). Hij stamde uit een zeevaardersfamilie, verwant met João Dias, die rond Kaap Bojador (Cap Boujdour) zeilde en Diniz Dias, die de Kaapverdische Eilanden ontdekte.

*Bartolomeu Dias
(ca.1450-1500)*

De Portugese koning João II gaf Bartolomeu Dias op 10 oktober 1486 de opdracht het uiteinde van Afrika te verkennen om een vaarroute te vinden naar het rijke Oosten.

Tien maanden duurde de voorbereiding en met drie schepen, waaronder een bevoorradingschip en twee zwaar bewapende karvelen vertrokken ze in juli 1487 vanuit Lissabon. Zijn broer Pedro Dias voerde het bevel over het proviandschip. Aan boord bevonden zich een paar zwarten, mannen en vrouwen, die telkens alvorens het anker werd uitgeworpen, aan land werden gezet om aan de autochtonen het doel van de reis uit te leggen.

Via de Congorivier, die eerder in 1484 door de Duitse kosmograaf Martin Behaim en de Portugees Diogo Cão werd ontdekt, zeilde hij door richting Namibië (Cabo de Volta) tot de Walvisbaai. Daar kreeg hij af te rekenen met zeer sterke windstoten en besloot het bevoorradingschip met negen bemanningsleden achter te laten.

Ter hoogte van 29 graden zuiderbreedte verloor Dias het zicht op de kust en werd hij door de hevige stormen meegezogen naar de Indische Oceaan. Toen de storm na 13 dagen was gaan liggen, zeilde hij intuïtief in oostelijke richting en dan weer een beetje noordwaarts.

Zo had hij Kaap de Goede Hoop omzeild zonder het te weten en belandde met zijn twee schepen in de Mosselbaai, die hij 'Bahia dos Vaqueiros' noemde, hoewel de plaats aanvankelijk de naam kreeg van de dagheilige "Aguada de São Bras".

Mosselbaai ligt op 370 km van Kaap de Goede Hoop.

Op 3 februari 1488 zette Dias hier voet aan wal, nadat er een muerterij was uitgebroken aan boord van zijn schip. Zijn bemanning wilde niet meer verder varen. De eerste ontmoeting van de Portugezen met de lokale bevolking verliep niet volgens de verwachtingen, ze werden bekogeld met stenen.

en de Mosselbaai

Luc Van Pamel

*Afstempeling "Cape Point
- South Africa - Where two
oceans meet"*

Later zou Vasco de Gama in 1497 erin slagen om met de Sanstam handel te drijven. Zo werd Mosselbaai later een stopplaats waar voorraden water en voedsel konden worden opgeslagen.

Dias voer verder langs de kust tot de Algoa baai en vervolgens tot bij de "Groot-Visrivier", die hij de Rio Infante noemde. Bij zijn terugkeer stootte hij op de Kaap en gaf deze plaats de naam Cabo Tormentoso, vanwege de grote stormen die hij er had meegemaakt.

Hij vond zijn bevoorradingschip terug, het was helemaal verrot en had nog enkele bemanningsleden in leven van wie er één een fatale hartaanval kreeg bij het terugzien van zijn medegezellen.

In december 1488 keerde Dias terug naar Lissabon, na zestien maanden en 17 dagen. Bij zijn feestelijk onthaal was ook Cristoffel Columbus

aanwezig. Hij was er voor de tweede maal bij koning João II, om van het hof geld los te weken voor zijn westelijke tocht naar Indië, die in 1492 tot de (weder)ontdekking van Amerika zou leiden. De triomf van B. Dias maakte hem duidelijk dat hij van Portugal niets te verwachten had en zo klopte hij uiteindelijk aan bij aartsrivaal Spanje.

In 1500 zeilde Bartolomeu Dias samen met de expeditie van Pedro Alvares Cabral opnieuw naar de Kaap. De vloot bestaande uit elf schepen ste-

vende echter af op Zuid-Amerika. Toen opnieuw richting Afrika werd gevaren, verging het schip van Dias, samen met drie andere schepen in een zware storm nabij Kaap de Goede Hoop op 29 mei 1500. Dias verdrong samen met zijn bemanning en zou aldus nooit zijn einddoel Indië bereiken.

Mosselbaai is nu een aangename Zuid-Afrikaanse residentiële kuststad tussen Port Elisabeth en de Tuinroute. De stad ligt bij de Indische Oceaan en geniet de faam het mildeste klimaat op aarde te bieden.

In Mosselbaai schittert een replica van het karveel van B. Dias. Het werd 500 jaar na zijn aankomst

Stenen postbus op de plaats waar destijds de schoen aan de boom hing!

in Portugal herbouwd en legde in 1987 de tocht af van Lissabon tot de Mosselbaai.

Rondom het karveel werd nadien een museum gebouwd.

Naast het Diasmuseum is er ook de melkhoutboom, beter gekend als de "postboom" (*Sideroxylon inerme**)

Pedro de Ataíde, commandant van een schip in de vloot van Cabral, liet hier in 1500 als eerste een belangrijke brief achter. Deze werd in een schoen gestopt en aan de boom opgehangen. Een jaar later werd de schoen teruggevonden door João da Nova, een commandant van een derde expeditie. De brief werd uiteraard meegenomen en portvrij in Lissabon afgeleverd.

Nadien hingen vele matrozen hun schoen aan de boom met daarin brieven voor het thuisfront. De zeevaarders die het eerst naar huis terugvoeren, brachten deze brieven mee.

Op deze plaats staat nu een toeristische brievenbus. ☘

Stempel "DIE POSKANTOORBOOM" - Mosselbaai

(*) Ndlr : latijnse benaming, in het afrikaans: melkhoutboom, en in het engels : whitemilkwood.

In Memoriam

Michel Hans : 1930 –2007

Op 25 oktober heeft Michel Hans ons verlaten. We hebben definitief afscheid genomen van een man die de filatelie, en in het bijzonder de filatelie in de provincie Luik, veel diensten heeft bewezen. Velen van ons hebben in hem vooral ook een vriend verloren.

Hij was filatelistisch gevormd door de voorzitter van de Koninklijke Filatelistische Kring van de Ourthe (CRPO), Henri Hardy, die hij in 1971 als voorzitter van deze kring opvolgde. Ook zijn inzet op het gebied van de bond moeten we onderstrepen. Hij werd voorzitter van de provinciale raad in 1984. In december 1990 werd hij eerste vicevoorzitter en behield deze functie tot in 2004. Hij werd belast met de redactie van het 'Bondsnieuws'. Tot in 2006 bleef hij voorzitter van het provinciaal comité en op 14 oktober stond hij erop aanwezig te zijn op de vergadering van de CRPO. Bovendien was hij nog houder van de medaille voor nationale filatelistische verdienste.

Door zijn heengaan moeten we een bladzijde van 36 jaar van samenwerking en vriendschap omslaan. Zijn bedrijvigheid en zijn vriendelijkheid zullen nog lang hun sporen nalaten in de filatelistische milieus van België, en heel in het bijzonder in de schoot van de CRPO.

Hubert Caprasse, voorzitter van het provinciaal comité KLBP, vicevoorzitter CRPO.

Dr. Jacques Boulet: 1937 – 2007

Jacques werd op 11 oktober onverwachts en eensklaps uit het leven weggerukt. Hij zal ons echter altijd in gedachten behouden blijven met zijn kalm en rustig uiterlijk, kenmerkend voor zijn flegma en kennis, zijn medische, en bovenal, zijn grondige kennis van de filatelie. Ondanks zijn verplichtingen als voorzitter van de 'Société liégeoise de philatélie' en vooral als Secretaris-generaal van de Belgische Academie voor filatelie, waren wij vereerd toen hij in 1999 het vicevoorzitterschap van de 'Marque Postale' aannam. Zijn grote kennis van de Tweede Wereldoorlog, uitgaande van zijn jeugdherinneringen, werd bekrachtigd door zijn uitgebreide verzameling documenten, die geregeld met vakkundig commentaar werden voorgelegd op diverse academische zittingen.

Zijn deelnames aan de internationale jury's werden zeer gewaardeerd, een feit dat ik persoonlijk kon vaststellen tijdens de tentoonstellingen in Luxemburg, Madrid, Brussel en Bangkok. Op zijn oordeel werd veelal een beroep gedaan door de collega's, zelfs door juryleden van de traditionele klasse, in verband met verzamelingen van de Engelse koloniën, Rusland, zowel klassiek als Zemstvos, of voor de eerste emissies van Spanje.

De Belgische filatelie heeft op tragische wijze een van zijn grote figuren verloren.

James Van der Linden, RDP, Voorzitter van de 'Marque Postale' uit Verviers.

De Post

voor de postzegels

Het systeem van de gemeenteboden zorgde al geruime tijd voor het vervoer van de briefwisseling zowel van officiële instanties als van privépersonen. De stadsboden van Brussel waren voor het leven benoemd en beëdigd. Ze ontvingen de stof die nodig was voor hun kleding en kregen een uitkering op het einde van hun loopbaan. Het salaris van de koeriers was gereguleerd door de voorschriften van 14 december 1616 en 27 april 1618. Zij waren verplicht een waarborgsom te storten van 200 tot 600 gulden.

Gewoonlijk treffen we op brieven uit de 16de eeuw geen enkel postmerk aan. De geschreven aanwijzingen in verband met het transport of met het

verschuldigde port duiken pas op in de 17de eeuw. Op 1 maart 1500 wordt Frans van Taxis door koning Filips de Schone aangesteld tot *'kapitein en meester van onze posten'*.

Op 18 januari 1504 sluit Frans van Taxis een overeenkomst af waarin hij zich ertoe verbindt in ruil voor een jaarlijkse vergoeding van 12.000 pond een postverbinding aan te leggen en te onderhouden tussen de Nederlanden, het hof van Maximiliaan I in Duitsland, de residentie van de koning van Frankrijk en het koninklijk hof in Spanje. Doordat de koninklijke thesaurie echter niet in staat was haar verplichtingen na

Frans van Taxis, eerste postmeester overhandigt een brief – detail van het wandtapijt "Legende van Onze-Lieve-Vrouw van de Zavel" in Brussel.

in Brussel

verschenen

Emile Van den Panhuyzen

vicevoorzitter van de Belgische Academie voor Filatelie

te komen, krijgt Taxis de toestemming privé-correspondentie te bezorgen tegen een billijke vergoeding en op voorwaarde dat de koninklijke post er geen schade door ondervindt.

Mechelen en Brussel zijn de centra van het postnet. Opgemerkt dient te worden dat het niet altijd mogelijk is uit te maken of een brief besteld werd door de bodenpost dan wel door die van Turn en Taxis. De eerste brieven waarop de geschreven herkomst - Brussel of Bruxelles - wordt vermeld, dateren van 5 juli 1662 en 26 juni 1664.

Van 21 februari 1746 tot 26 januari 1749, tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog, wordt Brussel bezet door de Fransen. De brieven van de Franse legerpost krijgen het merk *Armée de Flandre*.

In 1747 heeft weduwe Willart, hoofd van de paardenposterij in Brussel, tien postiljons in dienst en veertig paarden in haar stallen.

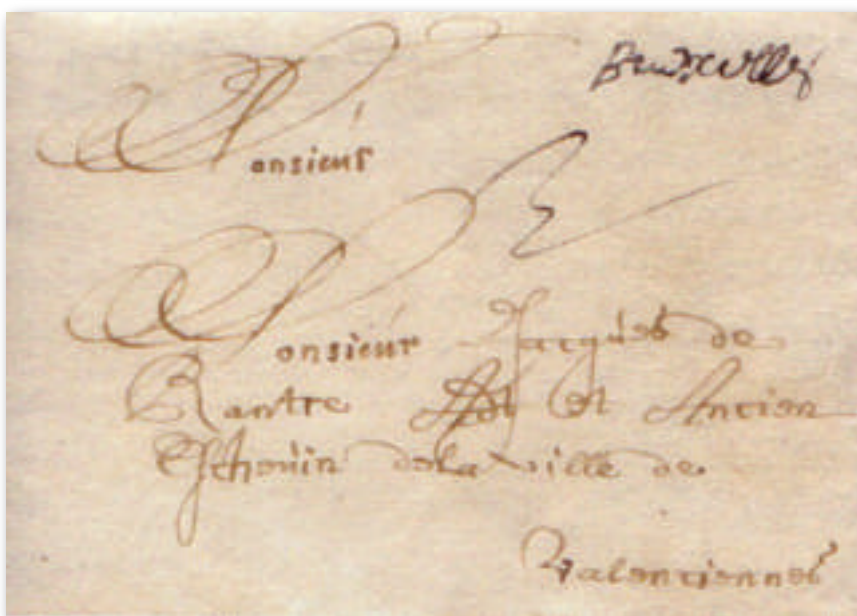
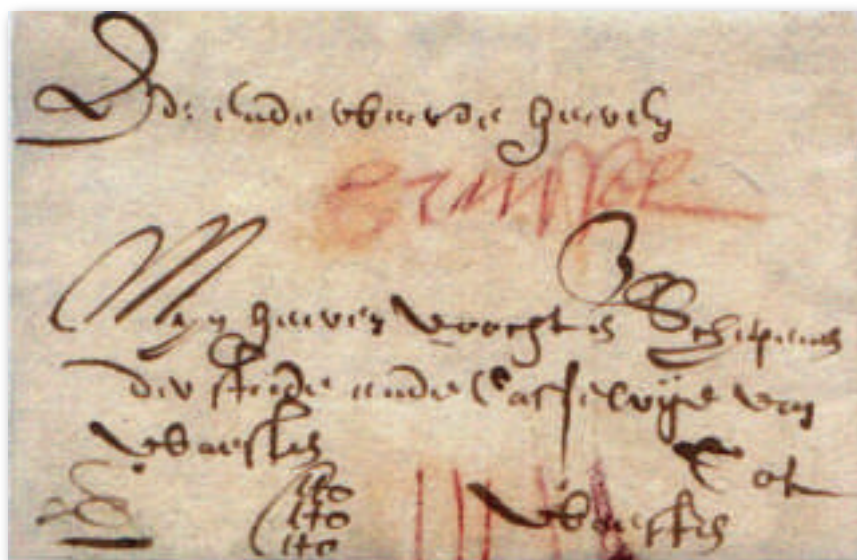
Bij de tweede Franse bezetting van 14 november 1792 tot 25 maart 1793 wordt het vertrekstempel "Brussel", dat tijdens de Oostenrijkse periode in 1786 was ingevoerd, nog altijd gebruikt.

Brussel naar Valenciennes, 26 juni 1664.

Met inkt geschreven merken: Bruxelles 3 (port 3 oortjes).

Brussel naar Waesten, 5 juli 1662.

Merken met rood krijt: Brussel en lllll (port 5 oortjes)

Brief met versieringen,

Brussel naar Nieuwpoort, 7 december 1779.

Port dat de geadresseerde verschuldigd was: 3 stuivers.

Brussel naar Namen, 27 oktober 1830.

Datumstempel met dubbele cirkel (invoering van een typisch Belgisch postmerk)

Op 29 februari 1814 wordt de prins van Turn en Taxis in zijn functie van erf grootmeester der posten hersteld. Bij verordening van 23 februari 1815 vertrouwt koning Willem van Oranje de leiding van de posten vanaf 16 maart 1815 toe aan een inspecteur en verliest de prins van Turn en Taxis zijn functie als erf grootmeester der posten in de Nederlanden.

Het postkantoor dat gevestigd is aan de Kerstenmannekenstraat 394, is in werking tot in 1818, wanneer het verhuist naar de huidige Priemstraat 15. Tien postboden werken vanuit dit bureau.

In de nacht van 26 op 27 september 1830 worden de Hollandse troepen door de omwenteling verjaagd. Tijdens het Voorlopig Bewind wordt de post geleid door L. Bronne, die gelast wordt met de reorganisatie van de dienst.

Vanaf 1833 zijn er een kassier-rekenplichtige, een eerste bediende bureauchef en een tweede bediende chef distributie, plus 8 bedienden en 4 boventallige krachten. Het lijkt geen twijfel dat de dienst zich uitbreidt. Er worden acht kleine bussen geïnstalleerd, achtereenvolgens aan het Koninklijk Paleis, Hofberg 44, Stooftstraat 20, Hoogstraat 119, Treurenberg 13, Schaarbeeksestraat 117,

Vlaamsesteenweg 24 en Zavelstraat 19. Er zijn dagelijks twee lichten en drie postbestellingen in de stad, verricht door twaalf postboden.

Voor de plattelandspost zijn er vier die er twee dagen voor nodig hebben om hun ronde af te handelen.

De postmerken die door het kantoor van Brussel worden aangebracht, hebben een rode kleur tot 17 oktober 1834. Vanaf 18 oktober zijn ze in het blauw. ❀

Brussel naar Namen, 1 juli 1849. Eerste dag waarop de wet betreffende de posthervorming van kracht wordt. Hierdoor werden de postzegels in onze postdienst doorgevoerd.

Brussel naar Luik, 28 april 1845. De postmerken 'Faubourg de Namur', 'Après le départ' en 'PP' werden aangebracht in het bijkantoor.

Voetnoot :

Dat filatelie geen exacte wetenschap is, bewijst nog maar eens een kleine discussie die ontstond bij het lezen van bovenstaand artikel tussen de inzender en de vertalers / redactieraad.

1) Er zijn bijv. nogal wat vragen gerezen aangaande de vooropgestelde datum van 1 maart 1500(!) Volgens de schrijver van het artikel is die datum gebaseerd op de hervorming van de Gregoriaanse kalender, zoals hij gepubliceerd werd op 28 februari 1582 en kan de uitgifte van een zegel voor de 500e verjaardag, dus gemotiveerd worden.

Doch in artikelen van o.a. James van der Linden (cf. Bulletin nr. 2 -Belgica 2001) en van Martin Dallmeier, prof. Van Houtte e.a. wordt de datum van 1 maart 1501 vooropgesteld(!)

2) Alhoewel er duidelijk een afstempeling 29 april 1845 te zien is, kan de vermelde

datum van 28 april 1845 toch worden verklaard, want:

De brief werd verzonden op 28 april 1845 in het kantoor 'Faubourg de Namur', dat buiten de stadsmuren gelegen was op nummer 443 aan de Miniemenstraat (de huidige Solvaystraat), waar de postmerken Faubourg de Namur en PP werden aangebracht (tegen betaling van 50 centime, namelijk 40 voor een afstand van 60 tot 100 km + 10 centime voor de plattelandspost). Dit kantoor doet de brief toekomen bij het 'Hoofdpostkantoor', gelegen aan de Bisschopsstraat 31, waar de postmerken Après le Départ en het datumstempel met sterren op 29 april 1845 worden geplaatst.

In elk geval is deze reactie enkel bedoeld als blijk van interesse van onze redactieraad en hopelijk ook van onze lezers in de artikelen die wij mogen publiceren in Belgaphil. ❀

Agenda

Info's en Mededelingen

De **V.P.A.H.** (Vriendenkring Postzegelkringen Antwerpse Handel) een organisatie van Postzegelkring I.N.G. Antwerpen, houdt op zaterdag 23 februari 2008 om 10.00 uur een **Veiling** in lokaal Sporthal Schijnpoort. Inzage vanaf 9.00 uur. Veiling zonder kosten, gratis tombola.
Inlichtingen: H. LARNOE, Leiebos 21 bus 13, 2170 Merksem - tel/fax. 03 646 10 75 - e-mail: henri.lar noe@telenet.be

De **Lokerse Postzegelkring** organiseert zijn **26ste Nationale Postzegelbeurs** op zondag 24 februari 2008 in het Parochiaal Centrum St. Anna, Veerstraat 10 in 9160 Lokeren van 9 tot 16 uur.
Postzegels, klassiek en modern • Postwaardestukken, brieven • Briefkaarten.
Toegang gratis, ruime parkeergelegenheid/
Inlichtingen: dhr. Roger Van der Straeten, tel. 052 47 85 93

Op zaterdag 1 maart 2008 organiseert de **Filatelistische Kring van Dendermonde** zijn jaarlijkse **ationale ruildag** voor postzegels en prentkaarten.
Plaats: in de gebouwen van het Koninklijk Atheneum, Geldroplan in Dendermonde.
Inlichtingen: dhr Denis Hugo, Hof ter Brempt 50, 9200 Dendermonde, tel. 052 21 12 51

De Postzegelclub "**De Leiestreek - Bissegem**" organiseert op zaterdag 1 maart 2008 van 9 tot 17 uur zijn **18de Beurs** voor alle verzamelingen.
Ontmoetingscentrum "De Neerbeek" Vlaswaagplein (Station in Bissegem (Kortrijk)).
Inlichtingen en reserveringen: tel. 056 35 02 50.

K.V.B.P.

De **Koninklijke Vlaamse Bond van Postzegelverzamelaars**, groep Brussel-Laken, nodigt u uit op zijn **jaarlijkse Filatelistische Ruilbeurs** op 8 maart 2008 van 9 tot 17 uur.
Gemeenschapscentrum "Nekkersdal", Emile Bockstaellaan 107, 1020 Brussel-Laken
Toegang gratis
Inlichtingen: Erik Verbeeck, tel. 02 380 47 54 of Robert Rom, tel. 02 731 19 34.

Op zaterdag 8 maart 2008 van 9 tot 17 uur organiseert de **Tieltse Postzegelkring** zijn **14de Nationale Postzegelbeurs** in het Vrij Technisch Instituut, Grote Hulststraat 28 in 8700 Tielt (ingang langs de Kreupelstraat).
Ruime parking op de speelplaats, toegang gratis.
Inlichtingen: Etienne Bruyneel, Tramstraat 15, 8700 Tielt - tel. 051 40 51 42.

Le Cercle "**Phila Culture d'Evere**" a le plaisir de vous informer qu'il organise sa **9ème bourse d'échanges** le samedi 15 mars 2008 de 9 à 17 heures dans la salle de "l'Espace Toots" (Académie de Musique), rue Ed. Stuckens, 125 (vers Helmet) à 1140 Bruxelles (Evere).
Entrée gratuite • parking gratuit accessible par la rue Van Assche.
Renseignements: Mme Gérard - Tomassi
Avenue Henri Dunant 4/54, 1140 Bruxelles • tel/fax. 02 726 67 32

Grote tentoonstelling op 29 en 30 maart 2008 in het Spoorwegmuseum te Utrecht (NL) ter gelegenheid van het **100-jarig bestaan van de Nederlandse landsbond, de viering van de Dag van de Jeugdfilatelie en het 40-jarig jubileum van de verenigingen het Postmerk en Postfris**.
Tentoonstelling met eregalerij van NMBS en Spoorwegmuseum alsook met stands van TNT Post en NMBS. Openingstijden: alle dagen van 10.00 - 17.00 uur. Op zondag tot 16.00 uur
Waar: Station "Maliabaan Utrecht" op wandelafstand van Utrecht Centraal - treinverbinding elk uur van Utrecht Centraal naar de tentoonstelling.

Le **Cercle Philatélique de Montignies sur Sambre** organise sa **9è bourse philatélique et toutes collections** le samedi 29 mars 2008 de 9 à 17 heures à l'Institut Saint Valentin, entrée avenue du Centenaire, près du parking Hôpital Fabiola Montignies sur Sambre.
Entrée gratuite, parking aisé
Renseignements: M. Ch Maloteau tél. 071 32 39 74 et Mme O. Crispeels tél. 071 33 44 13.

1ste Nationale Ruil dag voor Verzamelaars georganiseerd door de **Postzegelkring LEDA, Davidsfonds Lede**, op zaterdag 19 april 2008 van 9 tot 16 uur.
De ruil dag wordt gehouden in zaal "**De Bron**", Kerkevijverstraat 19A in 9340 Lede (op 5 min. van het station).
Gratis toegang • Postzegels - prentkaarten - strips - boeken - lp's - cd's - dvd's - ex-libris.
Inlichtingen postzegels: dhr. Roland De Swaef, Groeneboom 11, 1540 Herne, tel. 02 726 13 07.

De **Verstandhouding West-Vlaamse Postzegelkringen** organiseert haar **8e editie van de Dag van de Filatelist** op zaterdag 19 april 2008 in zaal "Ten Elsberge", Mandellaan 101, 8800 Roeselare. Doorlopend éénkadertentoonstelling.
10.30: uiteenzetting "De omgekeerde Dendermonde" door dhr Roger Verpoort.
12.15: receptie
14.30: uiteenzetting "Het gebruik van brieven en postwaardestukken in een thematische verzameling" door dhr. Mark Bottu.
Inlichtingen: dhr. Frans Danneels, Walbrugstraat 16, 8020 Oostkamp - tel. 050 82 38 82

Le **Cercle Philatélique de Florennes** organise le dimanche 13 avril 2008 de 9 à 17 heures en la salle de l'Institut St. Joseph rue de Corenne 1 à 5620 Florennes sa **7è Bourse Multicollections**.
Présence de nombreux négociants réputés, vente spéciale d'un duostamp sur Florennes. Parking aisé.
Renseignements: Mr. Charles Henuzet 071 68 71 41 et Mr. Antoine Hardy 071 66 87 59.

De **Cercle Philatélique Auvelaisien** organiseert op zondag 20 april 2008 zijn **16e internationale beurs voor verzamelaars** die zal plaatshebben in zaal Omnisports d'Austerlitz in Auvelais (Sambreville). Bekende handelaars zullen aanwezig zijn, tentoonstelling 'Promotie van de filatelie'. Inkom € 1,00, Makkelijk bereikbare parkeergelegenheid.
Inlichtingen: dhr. Francis Maucllet - 1ste vicevoorzitter - www.cephila@skynet.be

POSTZEGELABONNEMENT

Neem nu een Postzegelabonnement en ontvang een exemplaar van alle Belgische postzegels van 2008: eenvoudig, betrouwbaar, praktisch... U krijgt bovendien een verrassingsgeschenk!

Info: 015 285 810 philately@post.be - www.philately.post.be

De Post - Stamps & Philately

E. Walschaertsstraat 1 - 2800 Mechelen

ISO 9001:2000

GWA14641:2003

RENÉ MAGRITTE

Een Postzegelabonnement..... voor een complete verzameling!